

ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

Administrative Factors Affecting Effectiveness of Academic Affairs Administration of Schools
under the Office of Secondary Educational Service Area 21

ภาควิชา หนองลาด*

รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรชัยบุญกรณ**

ดร.ชรินดา พิมพ์บุตร**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับปัจจัยทางการบริหารและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 เปรียบเทียบปัจจัยทางการบริหารและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน จำแนกตาม สถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยทางการบริหารและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ศึกษาอำนาจพยากรณ์ของปัจจัยทางการบริหารที่มีผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน และหาแนวทางการพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 352 คน ซึ่งจำแนกเป็น ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 54 คน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ จำนวน 56 คน และครูผู้สอน จำนวน 242 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียน และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที (t-test) ชนิด Independent Samples ทดสอบสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test (One-Way ANOVA) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression analysis)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียน และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียน และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนโดยรวม และรายด้านทุกด้านจำแนกตามการดำรงตำแหน่งไม่มีความแตกต่างกัน
3. ปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียนโดยรวม ปัจจัยพื้นฐาน ปัจจัยสนับสนุน และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโดยรวม จำแนกตามขนาดของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ปัจจัยทางการบริหาร, ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

* ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านปลวกธาตุโสภาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

4. ปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียนโดยรวม ปัจจัยสนับสนุน และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนโดยรวม จำแนกประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยพื้นฐาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ปัจจัยพื้นฐานและปัจจัยสนับสนุนและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ปัจจัยพื้นฐานโดยรวม และปัจจัยสนับสนุนโดยรวม มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีอำนาจพยากรณ์ ร้อยละ 96.10 โดยสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ ดังนี้

สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$Y' = 0.148 + 0.838X_1 + 0.136X_2$$

และสามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$Z' = 0.844 Z_{x1} + 0.147Z_{x2}$$

7. ในการวิจัยในครั้งนี้ได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโดยรวม โดยแนวทางในการพัฒนาปัจจัยทั้ง 4 ได้แก่ 1) แนวทางในการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานด้านคุณลักษณะของผู้บริหารการศึกษา 2) แนวทางในการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานด้านคุณลักษณะของครูผู้สอน 3) แนวทางในการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานด้านระบบบริหารจัดการที่มีคุณภาพ และ 4) แนวทางในการพัฒนาปัจจัยสนับสนุนด้านศักยภาพสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ABSTRACT

The purposes of this research were: to examine the level of administrative factors and effectiveness of academic affairs administration of schools under the Office of Secondary Education Service Area 21; to compare administrative factors and effectiveness of school academic affairs administration as perceived by school administrators, teachers in charge of academic affairs, and teachers, classified by position, school sizes and work experience; to explore the relationship between administrative factors and effectiveness of school academic affairs administration; to study the predictive power of administrative factors affecting effectiveness of academic affairs administration; and to establish the development guidelines.

The 352 samples consisted of 54 school administrators, 56 teachers in charge of academic affairs, and 242 teachers in the academic year 2017. The instrument for data collection was a set of questionnaires to determine administrative factors and effectiveness of school academic affairs administration. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation, t – test (Independent Samples), F – test (One – Way ANOVA), Pearson Product–Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The findings were as follows:

1. The school administrative factors and the effectiveness of school academic affairs administration, as a whole and each aspect were at a high level.

2. The school administrative factors and the effectiveness of school academic affairs administration as a whole and each aspect, classified by position were not different in all aspects.

3. The overall school administrative factors, the basic factors, the support factors, and the overall effectiveness of school academic affairs administration as a whole, classified by school sizes were significantly different at the 0.01 level.

4. The overall school administrative factors, the basic factors, and the overall effectiveness of school academic affairs administration, classified by work experience were significantly different at the 0.01 level, except the basic factors were significantly different at the 0.05 level.

5. The basic factors, the support factors and the academic affairs administration had a positive relationship at a statistical significance of the 0.01 level.

6. The overall basic factors and the overall support factors had the predictive power toward the academic affairs administration as a whole at a statistical significance of the 0.01 level with the predictive power of 96.10 percent. The predictive equation derived could be written as follows:

The regression equation of raw scores was:

$$Y' = 0.148 + 0.838X_1 + 0.136X_2$$

The regression equation of standard scores was:

$$Z' = 0.844 Z_{x1} + 0.147Z_{x2}$$

7. In this research, the proposed guidelines for developing the administrative factors affecting the effectiveness of academic affairs administration as a whole involved four approaches: 1) Guidelines for developing the basic factors in terms of administrators' characteristics; 2) Guidelines for developing the basic factors in terms of teacher characteristics; 3) Guidelines for developing basic factors in terms of quality management; and 4) Guidelines for developing the support factors in terms of the potential for local educational institution.

Keywords : Administrative Factors, Effectiveness, School Academic Affairs Administration

ภูมิหลัง

ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่มีอิทธิพลอย่างแท้จริงต่อความสำเร็จทางวิชาการของผู้เรียนถึงแม้ว่าผู้บริหารโรงเรียนจะไม่ได้มีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับผู้เรียนในชั้นเรียนก็ตาม แต่ถ้าผู้บริหารปฏิบัติตนสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และค่านิยมของโรงเรียนที่มุ่งเน้นเป้าหมายความสำเร็จทางวิชาการของผู้เรียนมีความมุ่งมั่น และสื่อสารวิสัยทัศน์ให้คณะครูเข้าใจตรงกันว่าโรงเรียนมีเป้าหมายอย่างไร ส่งเสริมให้ครูคิดนอกกรอบ และแสวงหาแนวทางแก้ปัญหาจัดการเรียนการสอนของตนโดยใช้เทคนิควิธีสอนที่แปลกใหม่ (สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา, 2555, หน้า 134) ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของการปฏิรูปการศึกษา การบริหารงานวิชาการ หลักการบริหารงานด้านวิชาการ คือ หลักแห่งประสิทธิภาพและประสิทธิผล (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553, หน้า 7)

ผู้วิจัยศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนในองค์ประกอบ 2 ด้าน 1) ปัจจัยพื้นฐานประกอบด้วย ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ปัจจัยด้านคุณลักษณะของครูผู้สอน และปัจจัยด้านระบบบริหารการจัดการที่มีคุณภาพ 2) ปัจจัยสนับสนุน ประกอบด้วย การสนับสนุน และการมีส่วนร่วมของชุมชนศักยภาพของสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น และศักยภาพและบทบาทของศึกษานิเทศก์

และนักวิชาการในท้องถิ่น เป็นเรื่องที่ควรศึกษาอย่างยิ่งเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาบุคลากรในการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนและใช้เป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงแก้ไขและพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนและพัฒนาบุคลากร ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเป็นข้อมูลในการบริหารงาน วิชาการเพื่อพัฒนาการศึกษาในระดับชาติต่อไป

คำถามการวิจัย

1. ปัจจัยทางการบริหารและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน อยู่ในระดับใด
2. ปัจจัยทางการบริหารและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน มีความต่างกันหรือไม่อย่างไร
3. ปัจจัยทางการบริหารและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความต่างกันหรือไม่อย่างไร
4. ปัจจัยทางการบริหารและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน แตกต่างกัน มีความแตกต่างกันหรือไม่
5. ปัจจัยทางการบริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กันหรือไม่อย่างไร
6. มีปัจจัยทางการบริหารใดบ้างที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน
7. แนวทางพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยทางการบริหารและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน
2. เพื่อเปรียบเทียบเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหารและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงาน วิชาการ และครูผู้สอน
3. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยทางการบริหารและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน

4. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยทางการบริหารและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน

6. เพื่อหาอำนาจพยากรณ์ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน

7. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ปีการศึกษา 2559 ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 119 คน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ จำนวน 56 คน และครูผู้สอน จำนวน 2,146 คน รวมประชากรทั้งสิ้น จำนวน 2,321 คน จากจำนวน 56 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 352 คน ซึ่งจำแนกเป็น ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 54 คน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ จำนวน 56 คน และครูผู้สอน จำนวน 242 คน วิธีสุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้โรงเรียนแต่ละขนาดเป็นชั้น (Strata)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพ ขนาดของโรงเรียนและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแนวตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 ซึ่งแบ่งออกเป็น 17 งาน

สำหรับแบบสอบถามในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ตามวิธีของเรเนซัสไลเคอร์ท (Rensis Likert Method)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติการทดสอบค่าสถิติที่ (t-test) ชนิด Independent Samples สถิติทดสอบเอฟ (F-test) แบบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียน และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียน และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนโดยรวม และรายด้านทุกด้านจำแนกตามการดำรงตำแหน่งไม่มีความแตกต่างกัน
3. ปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียนโดยรวม ปัจจัยพื้นฐาน ปัจจัยสนับสนุน และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโดยรวม จำแนกตามขนาดของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียนโดยรวม ปัจจัยสนับสนุน และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนโดยรวม จำแนกประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยพื้นฐานมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. ปัจจัยพื้นฐานและปัจจัยสนับสนุนและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
6. ปัจจัยพื้นฐานโดยรวม และปัจจัยสนับสนุนโดยรวม มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีอำนาจพยากรณ์ ร้อยละ 96.10 โดยสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ ดังนี้สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$Y' = 0.148 + 0.838X_1 + 0.136X_2$ และสามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้ $Z' = 0.844 Z_{X_1} + 0.147Z_{X_2}$

7. ในการวิจัยในครั้งนี้ได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโดยรวม โดยแนวทางในการพัฒนาปัจจัยทั้ง 4 ได้แก่

7.1 แนวทางในการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานด้านคุณลักษณะของผู้บริหารการศึกษา ได้แก่

7.1.1 ผู้บริหารมีการสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูเมื่อครูประสบความสำเร็จในเรื่องต่างๆ

7.1.2 ผู้บริหารนำความรู้มาใช้พัฒนาระบบการจัดการบริหารการศึกษาในโรงเรียน และพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพ

7.2 แนวทางในการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานด้านคุณลักษณะของครูผู้สอน

7.2.1 ครูต้องเข้าใจหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนและเข้าใจแนวการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

7.2.2 ครูต้องเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ เป็นผู้นำทางวิชาการ มีการอบรมเพื่อพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ และนำผลการพัฒนาตนเองมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

7.3 แนวทางในการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานด้านระบบบริหารจัดการที่มีคุณภาพ

7.3.1 มีการกำหนดแนวทางในการพัฒนาการเรียนรู้อันสอดคล้องกับหลักสูตรและแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดระบบการจัดการที่มีคุณภาพ และต้องจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบัน

7.3.2 การพัฒนาด้านการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนนั้น โรงเรียนควรให้ความสำคัญกับระบบประกันคุณภาพภายในและภายนอก

7.4 แนวทางในการพัฒนาปัจจัยสนับสนุนด้านศักยภาพสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น

7.4.1 สถาบันการศึกษาในท้องถิ่น เป็นแหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศให้แก่ครูและนักเรียน ในด้านการจัดการเรียนรู้โรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้

7.4.2 โรงเรียนควรร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในชุมชน หรืออาจมีการทำข้อตกลงร่วมกันในการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้ประโยชน์สูงสุด เพราะสถาบันการศึกษาในท้องถิ่นมีส่วนสำคัญในการเป็นแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

1. ศึกษาปัจจัยทางการบริหารและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน

1.1 ปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วีรวรรณนิवासวงษ์ (2556, บทคัดย่อ)

1.2 ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญคนา หัสรังค์ (2555, บทคัดย่อ)

2. เปรียบเทียบเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหารและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน

2.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน มีการทำงานร่วมกัน ร่วมกันวางแผนในการจัดการบริหารงานวิชาการ ดังเช่นกระทรวงศึกษาธิการ, (2550, หน้า 1-4 อ้างถึงใน ปวีณา เหล่าลาด, 2557, หน้า 45)

2.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทั้งผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้อารมณ์ร่วมกัน ส่งผลให้โรงเรียนเกิดประสิทธิผลในการบริหารงานในการดำเนินกิจกรรมจนบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ดังที่ ดังเช่น จีรวดีกระแสโลม (2556, หน้า 33)

3. เปรียบเทียบปัจจัยทางการบริหารและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน

3.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ ครูผู้สอน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันที่ระดับ .01 ปัจจัยทางการบริหารที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาด้านการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิผลเทียบเท่าโรงเรียนขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธารีรัตน์ กลณีย์ (2556, บทคัดย่อ)

3.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ ครูผู้สอน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โดยรวมแตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับ ธารีรัตน์ กลณีย์ (2556, บทคัดย่อ)

4. เปรียบเทียบปัจจัยทางการบริหารและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

4.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 โดยผู้ที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นมากกว่า ผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นที่แปลกใหม่ ทันสมัย และในปัจจุบันมีการใช้เทคโนโลยีในการจัดการบริหาร ซึ่งผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี จะมีเทคนิคการใช้เทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 20 ปี สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงยศ แก้วมงคล (2555, บทคัดย่อ)

4.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ ครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .01 โดยผู้ที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นสูงกว่าผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี มีวิธีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ออกแบบเพื่อเพิ่มประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการได้ดีกว่า เช่น มีเทคนิควิธีการ

ที่ทันสมัย สามารถออกแบบหลักสูตรการเรียนการสอน ออกแบบการบริหารงานวิชาการที่เป็นระบบส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่พัฒนาขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตติพรจิตตรี (2557, หน้าบทคัดย่อ)

5. ปัจจัยทางการบริหารงานวิชาการ (X_1) กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ (Y_1) โดยรวมพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .970 ส่วนปัจจัยทางการบริหารงานวิชาการทั้ง 6 ด้าน และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ทั้ง 17 ด้าน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของทรงยศแก้วมงคล (2555, บทคัดย่อ)

6. ปัจจัยทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 2 ด้าน พบว่ามีจำนวน 2 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ได้ โดยทั้ง 2 ด้าน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ ปัจจัยพื้นฐาน (X_1) ปัจจัยสนับสนุน (X_2)

โดยตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ดีที่สุด คือ ปัจจัยพื้นฐาน (X_1) รองลงมา คือ ปัจจัยสนับสนุน (X_2) ซึ่งตัวแปรทั้ง 2 ด้านนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ได้ร้อยละ 96.10

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียนที่มีอำนาจในการพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 มีจำนวน 4 ด้าน โดยตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ดีที่สุด คือ ปัจจัยด้านระบบบริหารจัดการที่มีคุณภาพ รองลงมา คือ ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหารการศึกษา ปัจจัยด้านคุณลักษณะของครูผู้สอน และด้านศักยภาพของสถาบันการศึกษา ในท้องถิ่นดังนั้นควรมีการส่งเสริมปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียนด้านดังกล่าวให้อยู่ในระดับมากที่สุด เพื่อส่งผลถึงประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ ปัจจัยสนับสนุน และปัจจัยพื้นฐาน ในด้านปัจจัยพื้นฐาน พบว่า ปัจจัยย่อยทั้ง 3 ปัจจัย อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านระบบบริหารจัดการที่มีคุณภาพด้านคุณลักษณะของครูผู้สอน ด้านคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านปัจจัยสนับสนุน พบว่า ปัจจัยย่อยทั้ง 3 ปัจจัย อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการสนับสนุนและการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านศักยภาพของสถาบันการศึกษาในท้องถิ่นด้านศักยภาพและบทบาทของศึกษานิเทศก์และนักวิชาการในท้องถิ่น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรนำปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนไปทำการวิจัยในรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 และเขตอื่นๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จิตติพร จิตตรี. (2557). *ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทาง การศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครศรีธรรมราช :* มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- จิรวดี กระแสโลม. (2557). *การศึกษากาการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 1 : กรณีโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติเป็นเลิศ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม :* มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทรงยศ แก้วมงคล. (2555). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. กรุงเทพฯ :* มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธารีรัตน์ กลยนิษฐ์. (2556). *ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร :* มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ปวีณา เหล่าลาด. (2557). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม :* มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ :* ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- วิรัตน์ พงษ์มิตร. (2556). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 21. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. มหาสารคาม :* มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- วีรวรรณ นิवासวงษ์ (2556). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม :* มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อัญญา หัสรังค์. (2555). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี :* มหาวิทยาลัยบูรพา.